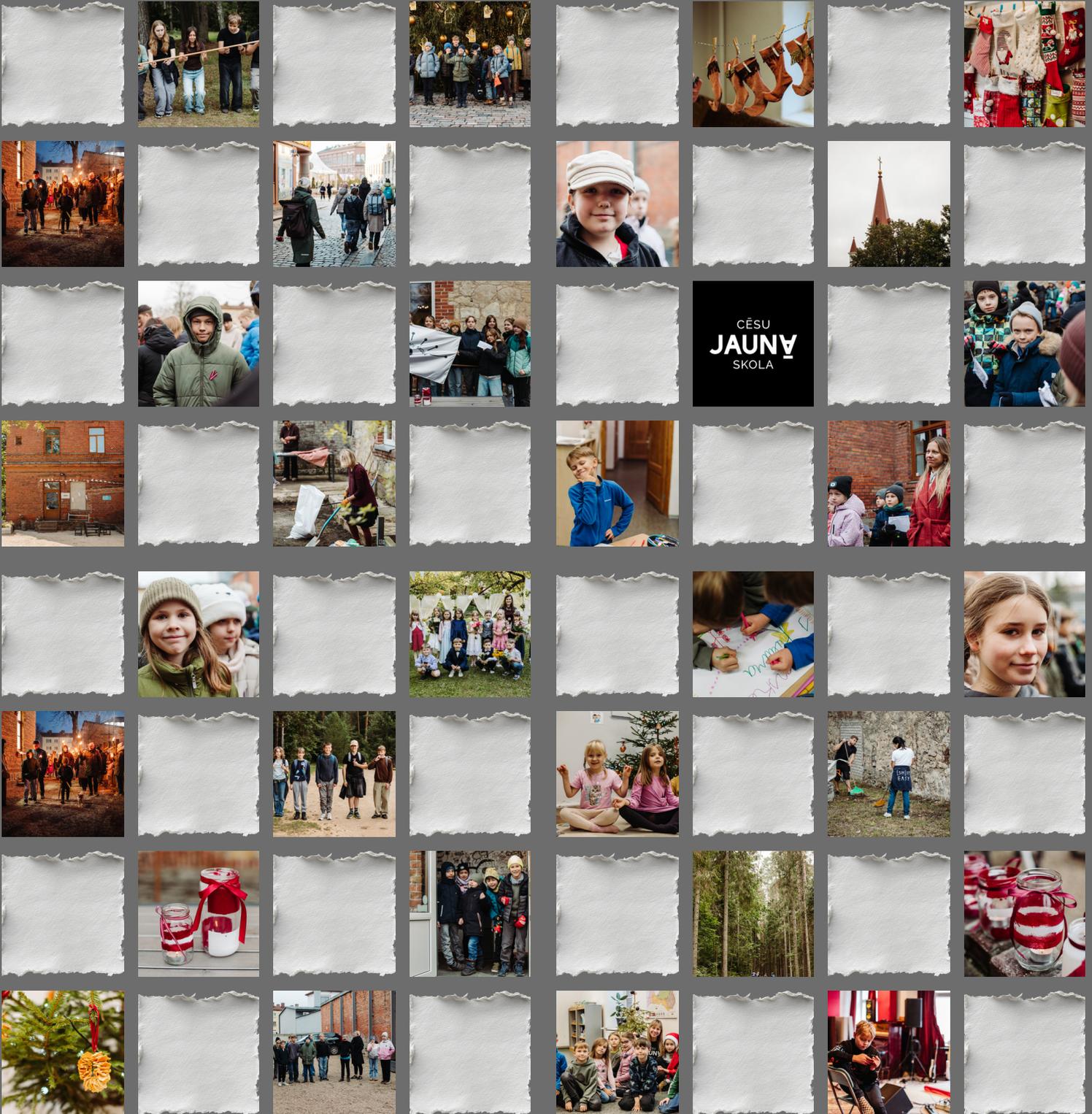


SKOLAS AVĪZE





SVEIKS, LASĪTĀJ!

Gluži neticami, ka mūsu 13. mācību gada pirmais semestris jau noslēdzies un pavisam drīz būs kopīgi aizvadīts arī 2025. gads.

Šajā avīzē atskatāmies uz rudens un ziemas aktualitātēm, analizējam un pārdomājam to, ka mūsu definītie izglītības kvalitātes elementi atspoguļojas ne tikai ikdienā, bet arī eksāmenu rezultātos, sarunājamies ar diviem iedvesmojošiem kolēģiem - pirmās klases skolotāju Anniju un šaha skolotāju Maģisu. Atsākot emociju regulēšanas ciklu pirmsskolā, piedāvājam vecākiem dažus praktiskus un viegli realizējamus ieteikumus, lai palīdzētu bērniem iepazīt emocijas. Tāpat atskatāmies uz diviem no vairākiem šajā semestrī realizētiem projektiem. Projekts *Valstis un valodas* un tajā sastaptie viesi radīja vēlmi uzzināt nedaudz vairāk ne tikai par citu valstu kultūru un tradīcijām, bet arī ikdienas atšķirībām skolās. Savukārt projekts *WATERWISE* * - "Water Awareness Through Education and research: Working to Improve Student Engagement".

tieši pašlaik piedzīvo savu noslēdzošo posmu un reizē tikai uzsāk savu ceļu pie plašākas sabiedrības. Par to, ko un kā skolēni pētījuši iespējams lasīt avīzes lapās, bet, ja vēlaties noskatīties skolēnu radīto filmu, piesakieties uz tās pirmizrādi 7. janvārī, sazinoties ar skolu. Gaidīsim arī pieteikumus no Cēsu novada skolām, kas vēlas piedalīties mūsu skolēnu veidotajā un vadītajā mācību stundā par mikroplastmasas piesārņojumu. Savas zināšanas par mikroplastmasu ikvienam iespējams pārbaudīt, aizpildot projekta dalībnieka Niklāva veidoto krustvārdu mīklu.

Ceram, ka nākamais semestris būs tik pat notikumiem bagāts, bet tikmēr sakām paldies visiem vecākiem, skolēniem un kolēģiem, kas iesaistījušies avīzes tapšanā un, protams, visiem avīzes lasītājiem!

Lai mierpilns svētku laiks un katram tajos izdodas atrast tieši to, kas kārots un kas nepieciešams visvairāk!

Redaktoru sleja 1

ATSKATS UN SKATS NĀKOTNĒ

Ikdiena ar bērnu 2

KĀ PALĪDZĒT BĒRNAM NEAPJUKT SAVĀS EMOCIJĀS

Direktores sleja 3

PIRMĀ SEMESTRA ATSKATS

Pieredze 5

SKOLOTĀJI. VIDE. METODES UN ATTIECĪBAS.

Pieredze 7

VALSTIS UN VALODAS

Saruna 9

DZĪVOT SASKAŅĀ AR SEVI UN DABU!

Projekts 11

51 TRILJONS MIKROPLASTMASAS DAĻIŅU

Saruna 13

NEBAIDĪTIES BŪT BĒRNAM TUVAM UN SMIEKLĪGAM

KĀ PALĪDZĒT BĒRNAM NEAPJUKT SAVĀS EMOCIJĀS

Šajā rudenī pirmsskolā esam atsākuši sociālo prasmju nodarbības, kurās reizi nedēļā bērni apgūst, kā atpazīt un regulēt savas pamata emocijas - prieku, dusmas, bēdas un bailes.

Emociju regulēšanas nodarbību cikls veidots psiholoģes Baibas Griščukas vadībā, izmēģināts pāris gadus atpakaļ un tiek uzlabots atbilstoši dažādajām bērnu vajadzībām, kas katru gadu un katrā no grupiņām atšķiras. Cikls ietver sevī pamata emociju iepazīšanu, to atpazīšanu ķermenī, emociju termometra izveidošanu un emociju kontroles rīku un sociālo prasmju apgūšanu. Šīs prasmes apgūstam visas dzīves garumā, taču esam pārliecināti - jo ātrāk sāksim, jo veiksmīgāk tas izdosies. Pie tam - pirmsskolas vecumā šīs lietas bērni apgūst ātri, viegli un dabīgi. Esam pārsteigti, cik bērniem veiksmīgi izdodas, piemēram, nosaukt, kur savā ķermenī iespējams sajūst prieku un, kā pēc ķermeņa reakcijām atpazīt dusmas.

Kas ir tās lietas, ko vecākiem iespējams darīt mājās, lai palīdzētu bērnam emocionāli augt un izprast sevi, stāsta Cēsu Jaunās skolas **metodiķe Arta Bildere**.

Pirmais, ko varam darīt - **nosaukt bērna emociju**, kad viņš to piedzīvo. Pie tam šo varam sākt ar jau pavisam maziem bērniem. Redzot, ka bērns izjūt prieku, sakām: "Tu esi priecīgs", bet brīžos, kad bērns izrāda dusmas, nosaucam: "Jā, es redzu, Tu pašlaik esi dusmīgs". Jau drīz vien bērns iemācīsies atpazīt, kā izskatās pamata emocijas arī citu cilvēku sejās.

Otrā lieta - **emocijas sasaistīšana ar situāciju**. Šeit varam teikt: "Izskatās, ka Tu pašlaik esi nobijies, jo dzirdēji negaidītu troksni", "Tu pašlaik esi dusmīgs, jo nenotika tā, kā vēlējies". Svarīgi nosaukt arī bērna rīcību. "Tu pašlaik met pa gaisu savas mantas, jo esi dusmīgs".



Pēdējais posms ir **palīdzēšana bērnam savas emocijas kontrolēt un paust piemērotā veidā**. Visas emocijas, tai skaitā dusmas, ir pieņemamas. Bērns tās var izjust un izpaust. Svarīgi iemācīties tās izteikt veidā, kas netraucē un nedara pāri ne sev, ne citiem. Piemēram, ja dusmu brīdī bērns savas dusmas jūt rokās, kas grib kaut ko sist vai plēst, tad varam bērnam piedāvāt saplēst avīzes, saspīest antistresa bumbiņas vai sist spilvenu. Ja dusmas jūtamas kājās, kas grib spert, piedāvājam bērnam ar kājām "padipināt" pa zemi.

Noderīgi arī, ja bērnam dusmu gadījumā ir iespēja nomainīt vidi un **pabūt vienam**. Mājās bērns var doties uz savu istabu vai kādu stūrīti kādā no kopējām istabām, kur ir iespēja pabūt klusumā un mierā.

Kad lielās emocijas ir **pārdzīvotas** un bērns nomierinājies, svarīgi par notikušo **aprunāties**. Mierīgā brīdī vecāks kopā ar bērnu var pārrunāt, kas īsti notika,

kā bērns jutās un kas viņam palīdzēja nomierināties. Šādas sarunas bērnam māca, ka emocijas ir dabiskas, ka tās pāriet un ka viņš pats spēj ietekmēt savu pašsajūtu.

Emocionālā audzināšana nav vienas dienas uzdevums — tā ir ikdienas kopīga prakse, kurā bērns soli pa solim apgūst pašregulāciju un izpratni par sevi. Vecāku iecietība, pacietība un skaidra komunikācija ir būtiski balsti šajā procesā. Mēs, pirmsskolas pedagogi, savukārt turpināsim būt bērniem atbalsts sociālo prasmju un emocionālās izaugsmes ceļā, lai kopā veidotu vidi, kurā ikviens bērns jūtas saprasts, drošs un spējīgs mācīties būt draugs gan citiem, gan pats sev.

Mēs ticam, ka, soli pa solim mācot bērniem atpazīt un regulēt savas sajūtas, veidojam paaudzi, kas būs emocionāli stiprāka, līdzjūtīgāka un drošāka gan sevī, gan attiecībās ar citiem.



PIRMĀ SEMESTRA ATSKATS

Mācību gadu esam sākuši ar apņēmību mācīties un stiprināt mūsu skolas kopienu, soli pa solim veidojot vidi, kurā katrs bērns var attīstīties un justies droši.

Mācību gadu iesākām ar kopīgām skolotāju mācībām, gan pirmsskolā gan skolā, izvirzot kopīgos un katra individuālos mērķus, kā arī atceroties un vienojoties par kopīgiem principiem ikdienas dzīvē un mācību procesā.

Rudenī un ziemas iesākumā esam piedzīvojuši dažādus jaukus notikumus un kopīgi strādājuši, lai radītu vidi, kurā patīkami un jauki ir būt ikvienam.

Lai stiprinātu mūsu skolēnu uzņēmējspēju, šajā mācību gadā mūsu skola kļuvis par JA (Junior Achievement) Latvia dalībsskolu. Mūsu bērni pirmos uzņēmējdarbības pamatus sāk apgūt jau pavisam agrīni - pirmsskolā. Gaidot Ziemassvētkus katra grupiņa, sākot ar pašiem mazākajiem, gatavo kādu sevis izvēlētu "produktu" un iepriecinot sevi un savus vecākus to tirgo Ziemassvētku tirdziņā pirmsskolas pagalmā, izmantojot "spēļu" naudu "skolārus". Šis tirdziņš ir jauka ģimeņu kopā būšana, kur tiek dziedātas dziesmas, ietas rotaļas un dzerta sildoša tēja. Uzņēmējdarbības pamatus turpina apgūt arī mūsu skolas skolēni, piedaloties gan rudens, gan Ziemassvētku tirdziņā.

Papildus, kā JA Latvia dalībsskola rudens semestrī iesaistījāmies "Jauno uzņēmēju skolas" aktivitātēs Cēsu Kosmosa izziņas centrā un Latvijas Universitātē. Šobrīd 5.-7. klašu skolēniem noris skolēnu mācību uzņēmumu dibināšanas process - preču apraksti, cenas aprēķini, lai varētu piedalīties arī JA Latvia rīkotajos tirdziņos.

Turpinot stiprināt skolēnu pašvadītas mācīšanās procesu un īstenojot šī gada skolas prioritāti "fiziskās vides uzlabošana", varam dalīties ar priecīgu ziņu - esam saņēmuši apstiprinājumu iesniegtajam ALTUM atbalsta projektam "Nākotnes klases" izveidei. Projekts paredz mūsdienīgi aprīkot mācību vidi, veidojot mācīšanās scenārijus, kuri iedalās 6 mācību zonās - interakcijas, izpētes, sadarbības, radošuma, attīstības un prezentēšanas. Projekts paredz ne tikai mācību vides aprīkošanu, bet arī skolotāju starptautisku pieredzi un mācības, kā arī inovatīva novada metodiskā atbalsta centra izveidi mūsu skolā, daloties ar iegūto pieredzi plašāk. "Nākotnes klases" izveidi plānojam pabeigt līdz nākamajam mācību gada sākumam.

Stiprinot STEM (science, technologies, engineering, mathematics) izglītības virzienu, priecājamies par veiksmīgi uzsāktajām fakultatīvajām nodarbībām 1.-3. klases skolēniem šahā un 4.-6. klases skolēniem dabaszinībās. Savukārt 7. un 8. klase turpina fakultatīvi stiprināt matemātikas prasmes un zināšanas. Pirmsskolās grupas "Dimanti" un 1.-3. klases skolēniem ir iespēja papildus stundām apmeklēt "Robotikas darbnīcu". Šogad esam arī uzsākuši dalību ESF Plus projektā "STEM un pilsoniskās līdzdalības norises plašākai izglītības pieredzei un karjeras izvēlei", kurā mūsu skolas bērniem, sākot ar Rubīnu grupu līdz pat 8. klasei, ir iespēja piedalīties dažādās nodarbībās daudzās vietās Latvijā. Arī mūsu skola šajā projektā piedāvā nodarbības citu skolu skolēniem, un pie mums jau paspējuši viesoties skolēni no Valmieras, Madonas, Ludzas, Varakļāniem, Skujenes, Liepas u.c. Turpinās ProBleu projekta "WATERWISE" aktivitātes 5.-8. klašu skolēniem, kuri piedalās šajā projektā. Projektā skolēni izpētīja mikroplastmasas piesārņojuma viedošanās problemātiku un par šo tēmu paši veidoja mācību filmu.

Pirmais semestris bijis starptautiski bagātīgs. Veselu nedēļu pastiprināti veltījām spāņu valodai, kurā 4.–8. klašu skolēni skolotāja Francisko vadībā intensīvi apguva valodu, iepazīstot spāniski runājošo valstu kultūru un tradīcijas. Pie mums viesojās arī skolotāju grupa no Itālijas, kas vēroja mācību stundas, dalījās pieredzē un sniedza atgriezenisko saiti par redzēto. Itālijas kolēģi īpaši uzsvēra mūsu skolas mierīgo, radošo atmosfēru, brīvo skolēnu kustību un mājīgo klašu iekārtojumu, kurā izvietoti dzīvi augi. Papildinot starptautisko pieredzi, projekta "Pasaulē valstis un valodas" ietvaros skolā viesojās skolēnu vecāki un draugi, kas dalījās pieredzē par dzīvi un mācībām dažādās valstīs — Itālijā, Norvēģijā, Somijā, Kanādā, Ķīnā un pat tālajā Peru.

Skolēni šogad aktīvi piedalījušies dažādās sacensībās un olimpiādēs - novada rudens krosā, kur uzrādīja ļoti labus rezultātus, novada matemātikas, bioloģijas un angļu valodas olimpiādēs. Matemātikas un bioloģijas olimpiāžu rezultāti solās būt janvārī, bet jau šobrīd lepojamies ar ļoti augstajām vietām un atzinībām angļu valodas olimpiādē.

Cēsu Jaunā skola šoruden tika pārstāvēta RTU Liepājas akadēmijas konferencē "Bērna strupceļi",

kur tika diskutēts par bērna drošību, iekļaušanu un līdziesaisti atbalstošā mācību vidē. Konference pulcēja plašu profesionāļu loku — pedagogus, psihologus, sociālos darbiniekus, veselības aprūpes speciālistus, politikas veidotājus, vecākus un citus interesentus. Pārstāvēt skolu dalījāmies pieredzē drošas un atbalstošas vides veidošanā.

Pirmsskoluā aizvadīti grupu pikniki un pirmā pusgada individuālās sarunas ar vecākiem par bērna progresu un aktuālajiem šī gada mērķiem.

Aktīvi turpinām ieviest Montessori pedagoģijas elementus dažādās mācību jomās. Divas no mūsu kolēģēm regulāri apmeklē "Montessori bērnu mājas" kursu "Praktiskā Montessori pedagoģija" un ar iegūtajām zināšanām tālāk dalās ar pārējām kolēģēm. Tāpat turpinām papildināt grupu iekārtojumu atbilstoši aktivitāšu centru principam.

Esam atsākuši reizi nedēļā apgūt sociālās prasmes, uzsākot emociju regulēšanas nodarbību ciklu.

Šogad pirmsskolas bērniem ir iespēja apgūt angļu valodu, robotiku un jogu. Ģimenes mīļi gaidītas arī pievienojamies skolotājas Ievas Kalniņas vadītajai Folkloras skoliņai.

Pērles - mazākie bērni spēruši nopietnu soli un drošās rokās uzsākuši pirmsskolas gaitas. Safīri - kļuvuši jau par otro grupiņu un vairs nav paši mazākie, pieaugot fiziski un emocionāli, Smaragdī - jau "uzkāpuši" uz otro stāvu, Rubīni - paplašina zināšanas, uzsākot obligāto 5-gadnieku apmācību un Dimanti - jau gatavojas skolai.

Dimanti šogad jau paspējuši skolā paviesoties, un nedaudz ielūkoties skolas dzīvē, bet pavisam drīz - jaunā gada sākumā gaidīsim atkal ciemos skolā, gan Dimantu bērnus gan topošos pirmklasnieku vecākus.

Jaunākās grupiņas šobrīd ir pilnas, bet ir iespēja pievienoties četrus un piecus gadus veciem bērniem. Pricāsimies, ja ieteiksiet kādam no sava draugu un paziņu loka, ko vēlētos redzēt pievienojamies mūsu kopienai!

Lai Jaunais gads mums visiem nes prieku, drosmi un jaunas iespējas kopīgi turpināt ceļu, kurā ikviens bērns var atklāt savu potenciālu un vienkārši būt!

Cēsu Jaunās skolas direktore
Kristīne



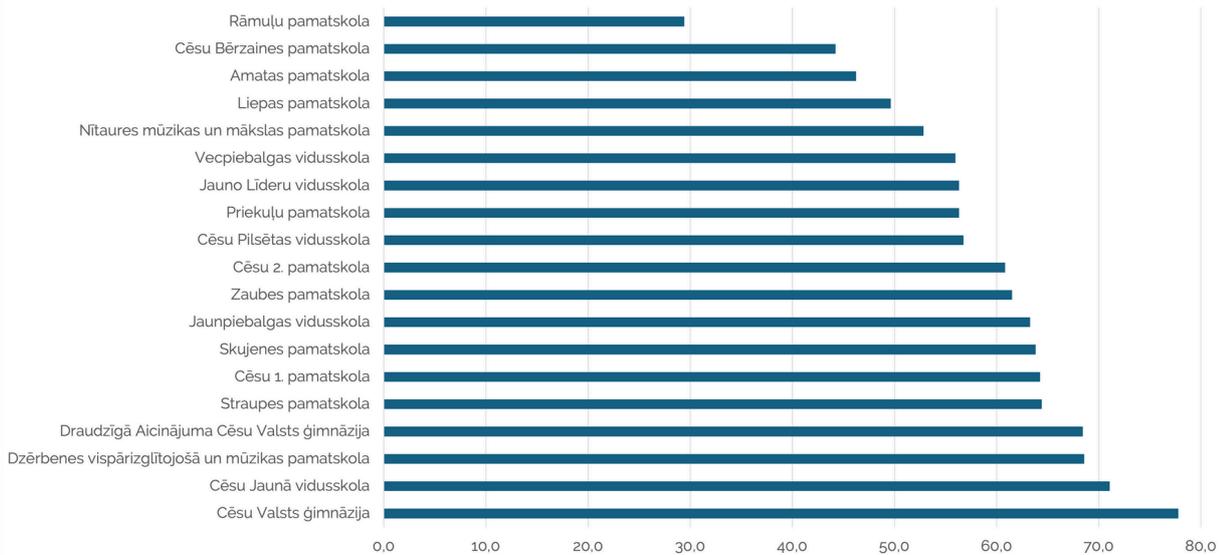
CJS pārstāves Kristīne un Linda JA Latvia uzņēmējdarbības iedvesmas konferencē "Uzdrikties uzvarēt"

SKOLOTĀJI. VIDE. METODES UN ATTIECĪBAS.

Katra nozīmīga izglītības posma beigās parasti seko iegūto zināšanu pārbaudes darbs. Šādu pārbaudes darbu, kas nosaukts "centralizēto eksāmenu" vārdā, ik gadu kārtoti arī 9. klases skolēni. Cēsu Jaunās skolas savos aizvadītajos 12 mācību gados ir piedzīvojuši četrus 9. klases izlaidumus un trīs centralizēto eksāmenu sesijas. (2020./2021. mācību gads noslēdzās epidēmijas gaisotnē un skolēni centralizēto eksāmenu vietā kārtoja diagnosticējošos darbus.)

Vērtējot pagājušā mācību gada centralizēto eksāmenu rezultātus, jāsecina, ka 9. klases skolēni ir parādījuši ļoti labu sniegumu, kas ļāvis Cēsu Jaunajai skolai Cēsu novadā esošo skolu vidū ierindoties 1. vietā angļu valodas eksāmenā, 2. vietā latviešu valodas eksāmenā un 4. vietā matemātikas eksāmenā. Summējot vērtējumus visos trīs minētajos valsts pārbaudes darbos kopā, Cēsu Jaunā skola ar 71.1% vērtējumu ieņem 2. vietu Cēsu novada skolu vidū, piekāpjoties vienīgi Cēsu Valsts ģimnāzijai ar 77.8% vidējo vērtējumu.

2024./2025. m.g. vidējie centralizēto eksāmenu rezultāti Cēsu novadā

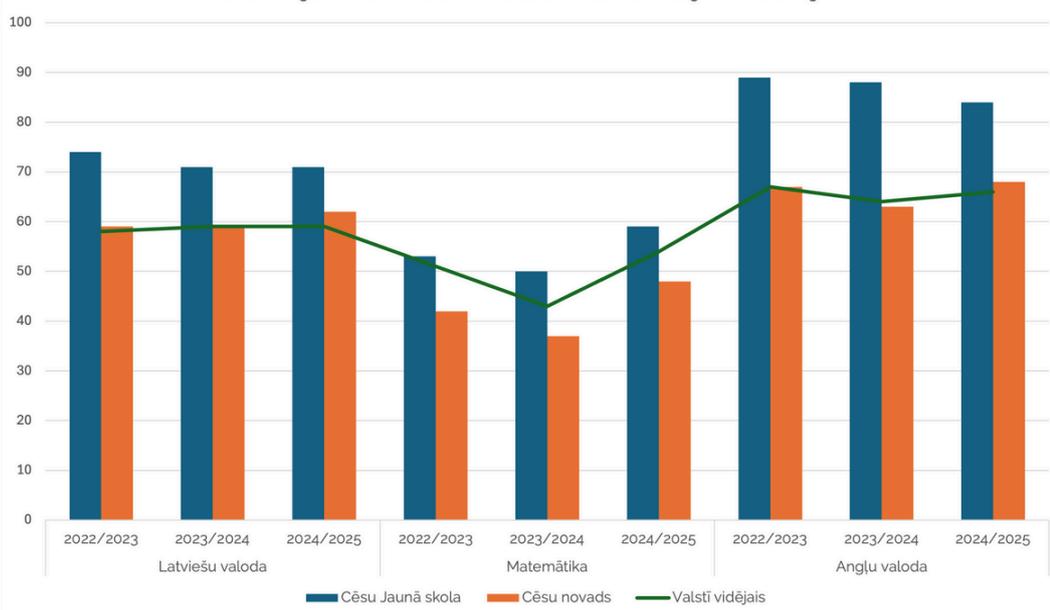


* Valsts pārbaudes darbu statistika 2024./2025. m.g. statistika. <https://www.viaa.gov.lv/lv/valsts-parbaudes-darbu-20242025-mg-statistika>

Ja izvērtē Cēsu Jaunās skolas skolēnu sniegumu valsts mērogā, tad no 495 skolām Latvijā 2024./2025. mācību gadā angļu valodas eksāmenā iegūta 14. vieta valstī, latviešu valodas eksāmenā 27. vieta valstī, savukārt matemātikas eksāmenā – 112. vieta valstī.

Šobrīd mums ir iespēja izvērtēt Cēsu Jaunās skolas 9. klases skolēnu sniegumu valsts pārbaudes darbos arī pēdējo trīs gadu periodā. Rezultāti atzīstami par stabili augstiem. Citu Cēsu novada skolu vidū, apkopojot visu trīs centralizēto eksāmenu rezultātus, trīs gadus pēc kārtas, ieņemam stabili 2. vietu tūlīt aiz Cēsu Valsts ģimnāzijas. Tāpat gribas uzsvērt faktu, ka Cēsu novada ģimnāzijas savus skolēnus atlasa, uzņemot tikai tos, kuri izturējuši iestājpārbaudījumus un kuriem ir augstas sekmes iepriekšējās izglītības iestādēs, savukārt Cēsu Jaunajā skolā šādu uzņemšanas nosacījumu nav.

Cēsu Jaunās vidusskolas centralizēto eksāmenu rezultāti 3 gadu periodā salīdzinājumā ar Cēsu novada un valsts vidējiem rādītājiem



* Valsts pārbaudes darbu statistika <https://www.viaa.gov.lv/lv/valsts-parbaudes-darbu-statistika>

Raksta autore: Sandra Lielmeža,
Cēsu Jaunās skolas valdes locekle

Neskatoties uz to, ka nemitīga mācīšanās kā process Cēsu Jaunajā skolā vienmēr ir bijusi svarīga, augsti centralizēto eksāmenu rezultāti, reitingi un izcilība olimpiādēs nav bijusi skolas prioritāte. Tāpēc rodas jautājums – kā mums ir izdevies sasniegt tik augstus rezultātus?

Protams, tas ir vairāku apstākļu kopums, taču mēģināšu uzsvērt, mūsaprāt, svarīgākos. Skolas izglītības kvalitātes definīcijā, kuru ar Skolas padomes pārstāvjiem kopīgi izveidojām pāris gadu atpakaļ, augsti mācību sasniegumi netika izvirzīti kā viens no kritērijiem, atbilstoši kuram izglītība atzīstama par kvalitatīvu. Taču par trīs svarīgākajiem elementiem kvalitātes izglītības nodrošināšanai tika noteikti – skolotāji, vide un metodes.

Vide. Skolas vidi veidojam, lai tā būtu maksimāli droša un emocionāli draudzīga gan bērniem, gan arī pieaugušajiem skolā. Pricējamies, ka vecāki ikgadējās EDURIO aptaujās (pagājušajā mācību gadā 100% no aptauju aizpildījušajiem) norāda, ka jūtas droši par savu bērnu, kad viņš atrodas skolā. Droša vide iekļauj atvērtu plānojumu, kurā nav mazu, tumšu stūrīšu, kuros "nolīst". Tas ir plānojums, kurā viens otru redzam, tā veicinot draudzēšanos un izbēgšanu no "mobiņa lietām". Skolas vidē esam paredzējuši vietas pozitīvu attiecību veidošanai – tas ir dīvēns klasē, kas ir vieta labai sarunai, vai virtuves apaļais galds, kurā izrunāt situācijas un atrast labākos risinājumus. Ticam, ka lietas, kas nedaudz atgādina mājas vidi, ļauj radīt sajūtu, ka esi gaidīts. Tāpat mums vienmēr ir bijis svarīgi, ka mācību vide rosina mācīties un ir mācību procesam noderīga. Vide ir "draudzīga bērnam", kas nozīmē, ka tā nav "sterili auksta". Piemēram, mēs ļaujam pie sienām pielīmēt bērnu zīmējumus, atgādnes un citu bērniem svarīgu informāciju.

Skolotāji. Labvēlīga un droša vide nerodas tāpat vien. To veido cilvēki, kas ir skolā. Mēs ļoti labi apzināties, ka skola bez skolotājiem nav iespējama, tāpēc skolotāji ir mūsu visvērtīgākais resurss. Lai mācību process būtu veiksmīgs, skolotājam ir jāgrib būt skolā.



Šī iemesla dēļ mēs kā skola cenšamies skolotājus emocionāli atbalstīt un uzklaut, rūpējoties par skolotāja labbūtību. Viena no mūsu veiksmes atslēgām – kopīga skolotāju "noskaņošana uz vienas stīgas", kas notiek mācību gada sākumā, kad visi vienojamies par kopīgiem mācību gada mērķiem, noteikumiem un rutinām. Tas ļauj veiksmīgāk vadīt un īstenot mācību un audzināšanas procesu. Tāpat skolas vērtība ir skolotāji, kas sadarbojas, jūtas līdzatbildīgi un piekrīt teicienam: "Nav svešu bērnu. Visi bērni ir mūsējie!" Skolotāja darbam nevajag būt nemitīgai cīņai, mēs darām kopā un neviens ar savu "situāciju" nav atstāts viens.

Metodes. Mēs kā skola uzticamies saviem skolotājiem un viņu izvēlētajām metodēm katrā no klasēm, kas gadu no gada mēdz būt ļoti atšķirīgas. Tāpat paļaujamies uz skolotāju profesionalitāti, ieraugot kā strādāt ar katru no skolēniem. Skola iet vienā ritmā ar dzīvi – tas, kas notiek skolā, nav atrauts no reālās dzīves. Īstā dzīve ir nevis kaut kad nākotnē, kad jauniešs pabeigs skolu, bet tagad – šodien. Skola vienmēr ir ticējusi, ka došanās "ārpus skolas telpām", dod iespēju ieraudzīt, kā teorija darbojas praksē un darīt lietas ar patiesu interesi nevis "ķeksīša pēc".

Tāpat svarīgi pieminēt, ka šo trīs elementu vienojošais faktors ir **attiecības**. Attiecības, kuru veidošanai tiek veltīts laiks.

Mēs veidojam attiecības rīta apļos, otrajās brokastīs un āra laikos, kā arī individuālajās sarunās, kuras organizējam lielākajiem skolēniem vismaz divas reizes mācību gada laikā. Mēs visi esam līdzatbildīgi par bērniem, par vidi un par attiecībām skolā. Skolas izmērs mums ļauj pazīt vienu otru, sveicināties un regulāri aprunāties. Jaunieši, kas Cēsu Jaunajai skolai pievienojas 7., 8. klasē sarunās ir norādījuši, ka šajā skolā ir daudz vieglāk veidot attiecības ar skolas pieaugušajiem un viņi to ļoti novērtē. Cieņpilnas attiecības starp pedagogiem un skolēniem, cieņpilnas attiecības starp vecākiem un bērniem, cieņpilnas attiecības vienaudžu vidū un katra cilvēka attieksmē pret līdzcilvēkiem ir būtisks elements izglītotas un saliedētas sabiedrības veidošanai.

Cēsu Jaunajā skolā strādājam, lai katrs skolēns savu spēju ietvaros spēj sasniegt maksimāli labāko rezultātu. Lai apzinās sevi kā personību ar savām individuālajām interesēm un talantiem, kā personību, kas neskrien līdzi grupai, jo tā dara visi.

Mēs veidojam mūsu skolu atbilstoši mūsu pārliecībai un ticībai, ka tas ir labākais, ko varam dot mūsu bērniem. Esam patiesi priecīgi, kas tas dod arī augļus – labus valsts pārbaudījumu rezultātus, kā arī pārliecinātus un sevi iepazīnušus jauniešus mācību posma noslēgumā.

PIEREDZE

VALSTIS UN VALODAS

Viens no šī gada interesantākajiem projektiem bijis "Pasaules valstis un valodas", kas iesākās kā angļu valodas projekts 4.-5. klasēm, bet tā gaitā ar laiku iesaistījās teju visa skola. Par savu pieredzi ar citu valstu valodu, kultūru un ikdienu dalījās ne tikai skolēni, bet arī skolēnu vecāki un citi viesi, kas ļāva ielūkoties Norvēģijas, Ķīnas, Peru, Kanādas, Somijas, Itālijas tradīcijās un atklāja jauniešiem daudz interesantu faktu un lietu no savas personīgās pieredzes.

Mēs esam ļoti priecīgi par katru reizi, kad ciemos pie mums nāk mūsu skolēnu vecāki! Šajā reizē skolēni uzzināja tik dažādo kultūru atšķirīgās un arī kopīgās lietas. Un mūs ieinteresēja, kādas ir (vai varbūt nemaz nav) atšķirības izglītības sistēmā Latvijā un citur. Vai tādas ir, vai tās ir viegli pamanāmas, **jautājām Milas mammai un skolotājai Santai ar pieredzi no Meksikas, Helmi Kristas un Laines Stellas vecākiem Kristīnei un Lauri ar pieredzi no Somijas, Paulīnes Annas mammai Esterei ar pieredzi no Norvēģijas un Līvas Katrīnas mammai Lienei ar pieredzi no Kanādas.**

Paulīnes Annas ģimene pārcēlusies no Norvēģijas, kur dzīvoja 15 gadus. Izglītības pieredzi skolās abiem bērniem tur vienā vārdā raksturo kā pozitīvu. Pašlaik Paulīnes izglītība mūsu skolā noteikti ir savādāka nekā tad, kad skolā mācījās viņas vecāki, tā vairāk pietuvināta Skandināvijas pieredzei. Kā būtiskāko atšķirību Paulīnes mamma min to, ka Norvēģijā atzīmes sāk likt 8.klases otrajā mācību pusgadā. Mācību diena Norvēģijā Paulīnei bija īsāka, un skolā nebija ēdināšanas ar siltām pusdienām. Latvijā skolēni skolotāju uzrunā uz Tu, sauc vārdā. Projektu darbi un brīvās diskusijas klasē abās valstīs noris līdzīgi. Norvēģijā mājas darbi bija katru dienu, izņemot dienās, kad skolā bija kāds pasākums. Vērtēšanas ar atzīmēm nebija, bet tika vērtēta kopējā izaugsme noteiktā laika periodā.

No Norvēģijas pieredzes **Estere** vēlētos, lai skolai būtu pašai sava sporta zāle. Taču no Latvijas vēlētos uz Norvēģiju pārnest siltas pusdienas Norvēģijas skolās.



Helmi Kristas un Laines Stellas tētis Lauri projekta "Valstis un valodas" ietvaros



Līvas Katrīnes mamma Liene projekta "Valstis un valodas" ietvaros



Meksikas nacionālo svētku Dia de Muertos atzīmēšana



Skolēnu darbi, kas veidoti projekta "Valstis un Valodas" ietvaros

Helmi Kristas un Laines Stellas ģimene Somijā dzīvoja 7 gadus. Mamma Kristīne strādāja Helsinku Eiropas skolā par latviešu valodas skolotāju gandrīz 2 gadus. Šīs pieredzes laikā iepazinās ar dažādiem skolotājiem no visas pasaules. Vēlāk strādāja daudzās Helsinku pirmsskolas izglītības iestādēs par pedagoga un pedagoga palīga aizvietotāju. Meitas apmeklēja pirmsskolu Helsinkos. Pārceļoties uz Latviju, sākotnēji grūtības bērniem radīja iekļaušanās lielajās pašvaldības pirmsskolas izglītības iestāžu grupās, kurās bija daudz vairāk bērnu un mazāk pieaugušo.

Kristīne atklāj: "Runājot par pirmsskolu, kā vecāks un arī kā darbinieks ļoti novērtēju to, ka Somijā uz 7 bērniem pirmsskolas lielākajās grupās ir viens pieaugušais. Tas ļoti atvieglo ikdienu, darbiniekiem ir iespējas veltīt vairāk laika, lai darbotos ar bērniem, ne tik daudz ikdienā nodarbojoties ar drošības un disciplīnas jautājumiem. Pirmsskolas telpās ir klusāks. Kopumā es teiktu, ka somi liek nedaudz citus uzsvarus, piemēram, skolas svētku pasākumi pārsvarā tiek rīkoti pašiem skolēniem, tie ir vienkāršāki, tomēr saglabājot svētku ideju. Es teiktu, ka Somijas izglītības piegājiens ir mazāk "instagramīgs", bet meklējot esenci vienkāršajā. No Somijas es uz Latviju pārnestu ideju par vienkāršību, kā arī skolās un ne tikai gribētos vairāk popularizēt veģetārus ēdienus. Vēl būtu lieliski, ja visiem skolēniem starpbrīžos būtu iespēja izskriet un izkustēties skolas pagalmā. Somiem es novēlētu mūsu vasaras brīvlaiku!"

Savukārt tētis **Lauri** dalās ar savu personīgo pieredzi skolā: "Mums bija lielas klases, un tas daudz ietekmē. Bet kopumā es domāju ka visi skolotāji mēģināja būt draudzīgi un klausīties. Bija daudz mājasdarbu. Stundu laikā nebija daudz diskusiju - klasē bija arī diezgan skaļi bērni un domāju, ka daudz nebūtu sanācis diskutēt. Vērtēšana bija starp 4 un 10, kur 5 ir pirmais numurs, ar ko var turpināt. Klasē bija visādi bērni, daži gudrāki, un ja viņi pabeidza darbus ātrāk, vienmēr viņiem bija pieejamas papildu lietas, ko darīt."

Līvas Katrīnes ģimene Latvijā ir vēl tikai 3 mēnešus un ir pārcēlusies no **Kanādas**, Britu Kolumbijas provinces, tādēļ salīdzināt abas izglītības sistēmas vēl ir grūti, pagaidām lielu pārsteigumu Latvijā nav. Latvijā ir vairāk mājas darbu un pārbaudes darbu. Kanādā lielāko daļu priekšmetu pasniedz viena skolotāja, kas arī ir klases audzinātāja. Tādā veidā skolotāja ļoti labi iepazīst bērnus. Mamma atklāj, ka *Elementary* skola (līdz 5.klasei) bija Līvai pārāk garlaicīga, no 6. klases viņa sāka mācīties *late French immersion*, un tā bija laba programma. Mācības pārsvarā bija franču valodā.

Milas mamma Santa, kas Meksikā dzīvojusi 11 gadus, atklāj, ka tur daudz kas ir atkarīgs no skolas tipa - privātās skolas bieži (bet ne vienmēr - tas atkarīgs no skolas līmeņa) ir labi organizētas, savukārt valsts skolas bieži vien nav labā līmenī.

"Mana meita līdz 10 gadu vecumam mācījās Montessori skoliņās, sekojām šai metodei un valsts noteiktajiem standartiem, kas jāapgūst noteiktā vecuma posmā. Meksikas kultūrā cilvēki ir siltāki, emocionālāki un personiskāki, kas ļoti ietekmē arī skolas vidi. Skolotāju, bērnu un vecāku attiecības bieži ir personiskākas un ciešākas, ar lielāku emocionālu tuvību un interesēšanos vienam par otru. Bija lielāka kopienas sajūta.

Tajā pašā laikā Meksikā ir hierarhiskāka sabiedrība un cieņa pret vecāko paaudzi, piemēram, skolotājiem - ir lielāka, nekā Latvijā. To esmu sajutusi gan ka mamma, gan kā pasniedzēja. Skolas darba metodes atkarīgas no skolas, kuru izvēlas. Privātskolu klāsts un novirziens Meksikā ir ļoti plašs, un tajās iekļūt ne maz nav tik viegli. Meksikā man patika tas, ka pastāv plaša izvēle starp dažādiem skolu virzieniem - ģimenes var izvēlēties skolu pēc tās novirziena, akadēmiskā profila, vērtībām, sasniegumiem, kā arī praktiskiem aspektiem, piemēram, atrašanās vietas - tuvāk vai tālāk no mājām. Šī izvēles brīvība rada lielāku atbildību gan skolām, gan vecākiem, un ļauj katram bērnam atrast sev piemērotāko vidi."



DZĪVOT SASKAŅĀ AR SEVI UN DABU

Šajā mācību gadā 1. - 3. klases skolēni sākuši apgūt šahu skolotāja Matīsa Mitenieka vadībā. Aicinājām Matīsu uz sarunu, lai uzzinātu nedaudz vairāk par viņu pašu un to, kādēļ ikvienam skolēnam būtu ieteicams apgūt šaha pamatus.

Matīss ar šahu nodarbojas jau 48 gadus. Sācis to apgūt skolas laikā, 13 gadu vecumā, kas, kā pats saka, ir salīdzinoši vēlu. Vēlāk nonācis Murjāņu Sporta skolas filiālē šaha nodaļā Kuldīgā, vasarās piedaloties un vēlāk jau vadot šaha nometnes. Tad Matīss devās armijas gaitās, dibināja ģimeni un 15 gadus šahu nespēlēja nemaz. Pārceļoties uz Cēsīm, Matīss lēnām atsācis piedalīties sacensībās.

Matīss ir biškopis. Kā pats saka "bitenieks Mitenieks". Strādājot Biškopības muzejā par vadītāju, veidojusies arī saskarsme ar bērniem, kas braukuši ekskursijās uz muzeju. Pirms 3 gadiem dažādu sakrītību pēc, Matīsam piedāvāts Cēsu 2.pamatskolā vadīt gan šaha pulciņu, gan šaha stundas, kas pašlaik Latvijā ir salīdzinošs retums. Matīss uzskata, ka šaha stundām ir liels potenciāls, un tas noteikti ir attīstāms mācību priekšmets.

Pēc bērnu atsauksmēm un vēlmes piedalīties, var redzēt, ka arī bērniem tas ir svarīgi. "Mans lielākais gandarījums ir, kad kāds nāk pretī un saka - šahs ir mana mīļākā stunda", atzīst skolotājs un izsaka viedokli, ka šaha stundas skolā vajadzētu ieviest līdz 3.klasei. Vēlāk tie, kam tas ir ieinteresējies, var apmeklēt šaha pulciņu. Ir zinātniski pierādīts, ka tiem, kas apgūst šaha zinības 1. un 2. klasē, ir par 25 - 35% labākas zināšanas matemātikā 5. - 7. klasē. Armēnijā un Francijā šaha stundas ir jau gadus divdesmit, arī, piemēram, Uzbekijā, kas pašlaik ir šaha lielvalsts. Tieši Āzijas valstis pašlaik ir ļoti attīstītas šahā, tas ir veids, kā tās iedzīvotājiem iespējams "izrauties" un uzlabot savu dzīves līmeni. Ja pasaules līmenī iespējams kļūt par TOP 100 spēlētāju, iespējams nopelnīt ļoti labi.

Latvijas augstākie sasniegumi pašlaik ierindojas TOP 500 vai 600. Kādēļ tā? iespējams, ka latviešiem pietrūkst ambīcijas, pietrūkst vēlmes sasniegt vairāk, strādāt vairāk.

No kāda vecuma apgūt šahu? Matīss stāsta, ka šeit domas daloties. Pašlaik lielākie talanti uzsākt jau piecos/sešos gados, taču tas nenozīmē to, ka ātrāks sākums paredz lieliskus panākumus. Parasti kādā brīdī izaugsme apstājas. Arī sākot spēlēt 11 gadus, iespējams kļūt par pasaules čempionu, ja ir talants un atbilstošas darba spējas. Ir ļoti daudz jāstrādā - ja ar šahu grib nodarboties profesionāli, tas jā dara vismaz 6 stundas dienā. Tas ietver sevī gan praksi, gan apjomīgu mācību procesu un matemātiskās domāšanas attīstīšanu, pasaules lielmeistaru spēļu analīzi, atklātņu mācīšanos, uzdevumu risināšanu.



Mūsdienās daudz iespējams apgūt ar datora palīdzību, nomainot agrāko laiku kartotēkas un grāmatas.

Skolotājam jau pēc aptuveni 3 nodarbībām ir skaidrs, ar kuru varētu strādāt vairāk, kurš varētu attīstīties, taču tajā pašā laikā jābūt ļoti pedagoģiskam un nedrīkst kādu izcelt vairāk tikai tāpēc, ka viņš ir labāks šahā. "Tā degsme actiņās un mirdzums - ir ļoti patīkami to redzēt", priecājas Matīss.

"Man nav lielu ambīciju šahā iegūt augstus titulus, man patīk sava komforta zona, patīk, ka savas zināšanas, pieredzi un redzējumu nodot tālāk," stāsta Matīss, "tieši pieredzei, ko neviens cilvēkam nevar atņemt, ir neatsverama loma visās jomās. Piemēram, biškopībā 80% nepieciešamo zināšanu, kuras iespējams uzzināt darbībā, nevis grāmatās." Matīsam ir naturālā lauku saimniecība, vistas un bites. Rudenī un ziemā vairāk sanāk pievērsties šaha mācīšanai, bet pavasarī un vasarā - lauku darbiem. Kad viena sezona rit pilnā sparā, Matīss paspēj noilgoties pēc otras nodarbes un otrādi. Tas ir ļoti labs līdzsvars. "Dzīvoju saskaņā ar sevi un dabu," atklāj Matīss, atbildot uz jautājumu, kā visu paspēt, un stāsta, ka ikdienā arī ļoti daudz lasa, bijis labs sportists un gājis mūzikas skolā. Uzsākot mācības prom no mājām, agri kļuvis patstāvīgs un bijis "pats savas laimes kalējs".

Cēsu Jaunajā skolā Matīss pamanījis, ka skolēni ir draudzīgāki, savstarpēji pieņemošāki, skolā valda miers un kopumā skola ir "uz pareizā ceļa". Skolotājs atzīst, ka būtu interesanti pēc gadiem redzēt, kā veidojas jauniešu ceļš pēc skolas beigšanas.

Kolēģi saka, ka bērni jūt to, ka skolotājs Matīss nāk ar cieņu pret viņiem, nāk kā vienlīdzīgs un prot sarežģītas lietas izskaidrot vienkāršiem vārdiem. Tādēļ bērni "raužas" uz šaha stundām un vienmēr ir priecīgi, redzot, ka pa skolas durvīm ienāk šaha skolotājs.

Savu pirmo treneri Matīss varētu saukt par savu otro tēti, kas vienmēr Matīsu aizstāvējis gan brīžos, kad bijusi nepieciešamība pierādīt, ka vajadzīgs atbrīvojums no skolas, gan brīžos, kad bijis "jāskaidrojas" par to, kādēļ Matīss nestājies komjaunatnē un dažādām Atmodas kustības aktivitātēm. Vēl šodien pats skolotājs brīnās, ka nav "iekūlies" lielās nepatīkšanās, piemēram, par to, ka 1986. gadā uz skolu 18. novembrī ieradies baltā krekļā, baznīcā skatīties video no Amerikas vai ierindas skatē dziedājis "Div' dūjiņas gaisā skrēja". Dumpinieks - tā pats sevi raksturo Matīss, bet uzskata, ka dzīvē viss notiek tā, kā tam jānotiek - arī nokļūšanā armijā, kas devusi savu rūdījumu. Armija, biškopība, skola - visi piedāvājumi dzīvē atnākuši paši no sevis un Matīss ar nepacietību gaida, kas būs nākamais!





51 TRILJONS MIKROPLASTMASAS DAĻIŅU

Pēc uzvaras starptautiskā ProBleu projektu konkursā Cēsu Jaunās skolas skolēni pagājušā mācību gadā martā uzsāka pētīt mikroplastmasas piesārņojumu Latvijas ūdenstilpnēs, skaidroja, ko darīt, lai to mazinātu un šajā mācību gadā jau radījuši mācību stundu un filmu, lai ar saviem atklājumiem iepazīstinātu arī citus Latvijas skolēnus.

Kādēļ tieši mikroplastmasa? Tā ir kļuvusi par vienu no nopietnākajām vides problēmām – pētījumi liecina, ka katru gadu pasaules okeānos nonāk vairāk nekā 14 miljoni tonnu mikroplastmasas daļiņu, apdraudot ekosistēmas un cilvēku veselību. Kā izrādās – lielākais mikroplastmasas piesārņojums rodas no drēbju mazgāšanas un automobiļu riepu nodiluma. Vēra ņemams fakts ir tas, ka mikroplastmasa nekur nepazūd. Ir iespēja mikroplastmasu pārstrādāt un neradīt jaunu, bet to, kas jau ir uz zemeslodes – ar to neko nav iespējams izdarīt.

Pirmais projekta posms bija izpēte. Skolēni devās uz Latvijas Hidroekoloģijas institūtu (LHEI), kur skolēnus uzņēma institūta vadošā pētniece un mikroplastmasas laboratorijas vadītāja Inta Dimante - Deimantoviča, iepazīstinot ar laboratoriju, kur tiek apstrādāti jau ievāktie ūdens paraugi, parādot aprīkojumu, ar ko tie tiek vākti un sniedzot zināšanas, kas iegūtas praktiskā darbā vairāku gadu garumā. Skolēni uzzināja gan, kā mikroplastmasa rodas, gan kādi ir tās veidi, gan kā noteikt tās klātesamību ūdeņos.

Tālāk izpētes darbs veda skolēnus uz Liepāju, kur skolēni piedalījās gan nodarbībās Liepājas Zinātnes un izglītības inovāciju centra Dabas mājā, gan devās ezerā ar izpētes laboratoriju Akvalab, kur ievāca ūdens paraugus un pētīja tos.

Jau pavisam drīz skolēni piedalījās praktiskā Cēsu pils dīķa izpētē kopā ar LHEI pētniekiem, ievācot ūdens paraugus.

Lai iegūtas zināšanas nostiprinātu un nodotu tālāk, radot paliekošu pievienoto vērtību, kā skolēnu projekta gala uzdevums tika noteikts mācību stundas un filmas radīšana. Mācību stundu būs iespējams izmantot gan skolēniem Latvijā, gan visā plašajā pasaulē, iegūstot to ProBleu vietnē.

Lai saprastu to, ko vispār nozīmē veidot filmu, un dažādas ar to saistītas praktiskas lietas, projekta komanda viesojās jauniešu mediju centrā Young Media House, kur projekta komandu laipni uzņēma Ilona Bičevska. Jaunieši tikās ar kino industrijas pārstāvjiem un praktiski izmēģināja savas īsfilmas veidošanu. Jaunā Rīgas teātra aktieris Ritvars Toms Logins jauniešiem atklāja aktiera dzīves aizkulises, atbildēja uz jautājumiem un iesaistījās diskusijās par tik specifiskām jauniešiem interesējošām tēmām, kā piemēram, kā aukstumā darbojas plāksteris, kas palīdz aktieriem filmēšanas laikā nenosalt. Savukārt kinooperators Valdis Celmiņš sniedza ne tikai plašu teorētisku ieskatu filmas veidošanā un tajā, kā veidojas režisora un operatora sadarbība, bet arī ievadīja jauniešus kino pasaulē pavisam praktiski -

sadaloties grupās, tika izdomātas, uzfilmētas un smalki analizētas 1 minūtes garas īsfilmas.

WATERWISE komandas dalībniekiem bija arī iespēja ielūkoties animācijas veidošanas procesā kopā ar Filmu Studiju "Animācijas Brigāde". Un ne tikai ielūkoties, bet arī izmēģināt izveidot un iekustināt animācijas varoņus pašiem.

Uzsākot jaunu mācību gadu, jaunieši izvērtēja līdzšinējo dalību projektā un sadalījās aktivitāšu grupās pēc interesēm un savām stiprajām pusēm. Darba grupas iekļāva faktu izpēti, filmas scenārija veidošanu režisora Kārļa Lesiņa vadībā, animācijas tēlu veidošanu un iekustināšanu, kā arī mācību stundas izstrādi.

Avīzes iznākšanas laikā studijā būs ierakstīta arī filmas skaņa, un filmas radīšana sasniegusi finišu, bet pati filma - sākusī savu dzīvi.

Filmas pirmizrāde - 7.janvārī Vidzemes koncertzālē "Cēsis". Pēc filmas paredzēta arī skolēnu un ekspertu diskusija par plastmasas piedāvatajām iespējām un draudiem. Ja esat ieinteresēti - laipni gaidīti!

Projekta noslēgumā lūdzām jauniešus padalīties ar divām lietām:

1. kā viņi pašlaik jūtas par savu dalību projektā;
2. kādu svarīgu faktu par mikroplastmasu gribētu pastāstīt citiem.

Lūk, atbildes:

Lizete, 12 gadi, 6. klase

Man ļoti patīk tas, ka projekta ietvaros varam braukt dažādās ekskursijās. Es nevaru sagaidīt, kad atkal brauksim uz Liepāju. Man ļoti patīka mūsu projektā radītās filmas ieskaņošanas process, es nekad neko tādu iepriekš nebiju darījusi, tāpēc tas bija ļoti interesanti.

Es gribētu, lai visi zina, ka mikroplastmasa - tās ir ļoti mazas plastmasas materiālu daļiņas, kas parasti ir mazākas par 5 mm.

Madara, 12 gadi, 6. klase

Es ļoti novērtēju iespēju piedalīties projektā un izsaku līdzjūtību visiem tiem, kas nepieteicās dalībai projektā. Man visvairāk patīka brauciens uz Liepāju, kā arī viesošanās kinostudijā "Animācijas brigāde", kur mums bija iespēja uzzināt, kā filmēt multfilmās un pašiem to pamēģināt. Tāpat ļoti priecājos, ka mums bija iespēja filmēt pašiem savas filmas kopā ar operatoru Valdi Celmiņu.

Vai zinājāt, ka ikreiz, kad mazgājat savu peldkostīmu, apkārtējā vidē nonāk daudz mikroplastmasas. Ja katrs pasaules iedzīvotājs kaut reizi mūža vienu reizi izmazgātu peldkostīmu, vidē nonāktu 200 līdz 300 tonnu mikroplastmasas šķiedru.

Adriāns, 11 gadi, 5. klase

Projektā jutos ļoti labi. Visi izbraukumi uz Rīgu bijuši lieliski. Visvairāk man patīka iespēja pabūt Rīgas kinostudijā "Animācijas brigāde", kā arī mūsu filmas filmēšanas process un diena, kad ieskaņojām savu filmu. Man bija iespēja daudz runāt mikrofonā un mana balss skanēs filmā.

Visiem būtu jāapzinās, ka mikroplastmasa arvien lielākos daudzumos nonāk jūrās un okeānos, kur jau šobrīd atrodas 51 triljons mikroplastmasas daļiņu, kas 500 reizes pārsniedz zvaigžņu skaitu mūsu galaktikā.

Lorete, 10 gadi, 5. klase

Man ļoti patīk, ka projektā bieži ceļojam apkārt. Mana mīlākā pieredze šajā projektā bija kopā ar Hidroekoloģijas institūta zinātniekiem laivā braukt pa Cēsu pils parka diķi un ievākt paraugus.

Vēlos, lai citi uzzina, ka plastmasa dabā pilnībā neizzūd. Tā gadu laikā tikai sadalās mazākos un arvien mazākos gabaliņos, veidojot mikroplastmasu un paliekot dabā.

Viesturs, 11 gadi, 5. klase

Esmu ļoti priecīgs, ka kāds šajā pasaulē domā un runā par mikroplastmasu, jo tā ir ļoti nopietna mūsdienu problēma. Projektā man ļoti patīka mūsu filmas filmēšanas process un filmas skaņas ierakstīšana. Projekta ietvaros mums tika dota iespēja pavadīt laiku kopā ar draugiem, smeļoties un iemācoties kaut ko jaunu.

Esot šajā projektā uzzināju un vēlos, lai arī citi uzzina, ka okeānā atrodas milzīga mākslīga sala - liela plastmasas atkritumu zona, kurā okeāna straumes sakrāj lielu daudzumu plastmasas un citu atkritumu. Šī sala ir trīs reizes lielāka kā Francijas teritorija.

Pārbaudi savas zināšanas par mikroplastmasu, aizpildot projekta dalībnieka Niklāva veidoto krustvārdu mīklu!





NEBAIDĪTIES BŪT BĒRNAM TUVAM UN SMIEKLĪGAM

Pēc vairāku gadu pieredzes pirmsskolā skolotāja Annija Kreile kopā ar savu bērnu dārza vecāko grupu sāka jaunu posmu, kļūstot par pirmās klases skolotāju. Sarunā Annija stāsta, kā šogad veicas, vai un kādas atšķirības manāmas skolas un pirmsskolas ikdienā, un kas ir svarīgākās lietas, kam pievērš uzmanību darbā ar mazajiem skolēniem, lai tas nestu gandarījumu gan pašai, gan klases komandai.

Pēc vairāku gadu pieredzes pirmsskolā skolotāja Annija Kreile kopā ar savu bērnu dārza vecāko grupu sāka jaunu posmu, kļūstot par pirmās klases skolotāju. Sarunā Annija stāsta, kā šogad veicas, vai un kādas atšķirības manāmas skolas un pirmsskolas ikdienā, un kas ir svarīgākās lietas, kam pievērš uzmanību darbā ar mazajiem skolēniem, lai tas nestu gandarījumu gan pašai, gan klases komandai.

Pirmā interese par skolotāja profesiju meklējama jau bērnībā, Annijai vienmēr ļoti patikuši bērni. Lai arī pirmais studiju gads aizvadīts programmā "Ārējo sakaru vadība" jau drīz vien Annija saprata, ka šī lieta viņai nemaz neinteresē un krasi mainīja studiju virzienu pret tādu, kur ir viņas sirds, iestājoties pedagogijas fakultātē.

Pirmā kursa praksi Annija pavadīja bērnu dārzā, kur gājusi viņa pati, taču otrajā meklēja vietu, kas viņu uzrunā un kur iespējams iegūt cita veida pieredzi, un nokļuva Cēsu Jaunajā skolā. Pēc prakses un vasaras darba Annija jau drīz vien pievienojās kolektīvam kā pedagogs.

Pirmos gadus viņa strādāja jaunāka vecuma grupā, iegūstot pirmo bērnu dārza pieredzi kopā ar bērniem, kas uzsākuši pirmsskolas gaitas.

Meklējot nākamo izaicinājumu, Annija nokļuva jau 5 gadus veco bērnu grupiņā, novērtējot, ka ir iespēja izmēģināt sevi dažādās lomās un vietās.

Augot kopā ar savu grupiņu, pēc 2 gadiem Annija saņēma aicinājumu turpināt darbu kā skolotāja skolā. Lai arī jutusies ļoti gandarīta un novērtēta, Annija par lēmumu domāja vairākus mēnešus. Pašlaik viennozīmīgi ir ar to apmierināta. Tas ir bijis liels izaicinājums un izkāpšana ārpus savas komforta zonas, bet tikai tā ir iespējama izaugsme.

Gan skolai, gan pirmsskolai ir gan savi plusi, gan savi izaicinājumi. Kā atšķirīgāko lietu Annija min pirmsskolas integrēto un brīvāko dienas ritu salīdzinot ar skolas strukturēto. Tā kā Annija savai klasei māca gandrīz visus priekšmetus, viņai ir iespēja turpināt pirmsskolas ierasto apgūstamo jomu apvienošanu,

plūstošu pāreju un mierīgo dienas plānojumu. Liels ieguvums gan skolotājai, gan bērniem ir tas, ka viens otru pazīst jau gandrīz kopš bērnu dārza gaitu uzsākšanas. Annija zina bērnu izaugsmi, katra stiprās un atbalstāmās puses, zināšanas, temperamentu, kā arī kopā noteikti visi jutušies drošāk, uzsākot pavisam jaunu posmu dzīvē. "Es ļoti labi zinu, kur bērni vēl tikko bija, kādi viņi bija un ko darīja. Es viņus saprotu un līdž ar to pāreju no pirmsskolas uz skolu varu veidot ļoti plūstošu - kā loģisku un veiksmīgu turpinājumu."

Domājot par to, kādam jābūt labam pedagogam, Annija ir pārliecināta, ka ir jābūt bērnam interesantam. Citiem Annija var ieteikt nebaidīties būt smieklīgam, jautram un tuvam. Gan skolotājs, gan bērns pirmkārt ir cilvēks un svarīgākais ir šo cilvēku attiecības. Annijas un klases ikdienā noteikti ir svarīgi apjautāties, kā katram klājas, kas aktuāls, kas jauns. Savstarpējās sarunas ir ļoti vērtīgas un jēgpilnas. Ja bērni jūtas emocionāli labi un droši, tad iespējams pilnīgi viss!

"Mums visiem - vecākiem, pedagogiem - ir viens mērķis - lai bērns jūtas labi un mums kopā uz to jāiet!", tā uzskata Annija.

Uzsākot skolas gaitas, Annijas prāt, svarīgākais ir bērna emocionālais stāvoklis un tieši emocionālā gatavība skolai. Visas zināšanas ir iespējams apgūt, bet tam nepieciešama pārliecība par sevi, patstāvība, spēja risināt dažādas situācijas. Annija iesaka vecākiem pirmsskolas pēdējā gadā ieklausīties skolotājas viedoklī, vai bērns ir gatavs doties uz skolu. Ko vecāki var palīdzēt topošajam skolēnam mājās? Attīstīt patstāvību - prasme parūpēties par sevi, savām mantām, spēja pieņemt lēmumus un saprast to sekas, noformulēt savu viedokli noteikti noderēs skolā.

Ārpus darba Anniju iepriecina gan laiks ar meitu, gan laiks pašai ar sevi. Annija sporto un jau trešo sezonu dejo tautas deju kolektīvā, kas arī sākotnēji bijis sava veida izaicinājums, jo nekad iepriekš viņa nav dejojusi. Vēlie vakara mēģinājumi, jaunu prasmju apgūšana un nogurums ir pārvarami, jo sajūtas un enerģija, ko sniedz dejošana ir nenovērtējamas!

Par to, vai nākotnē vēlas strādāt ar bērniem skolā vai pirmsskolā, Annija vēl nav izlēmusi, tam vēl ir laiks. Pašlaik jābauda laiks ar savu pirmo klasi, kopā attīstoties, augot un gūstot prieku no mācību procesa. Annija novērtē, ka mūsu skolā viņai ir iespēja būt viņai pašai, nav jāiekļaujas rāmīti, kur "jādara tā un tikai tā".

"Man ir ļoti liels prieks šeit būt un vienmēr visiem stāstu, ka lepojos ar vietu, kur strādāju," atzīst Annija, uzsverot skolas drošo un sirsnīgo vidi gan bērniem, gan pedagogiem. "Šī tiešām ir lieliska vieta, kur uzsākt skolas gaitas - skolēni un skolotāji viens otru pazīst, atbalsta, kur nepieciešams, šeit valda miers. Ja es vēlos šajā skolā laist savu bērnu, tas, manuprāt, pierāda to, cik uzticos šai skolai." Arī Cēsu Jaunās skolas komanda priecājas un lepojas, ka Annija ir ar mums!





Cēsu Jaunā skola
telefons: 29621119
epasts: cesis@jaunaskola.lv